

บริการสาขาเช่า/เช่าซื้อโดยไม่มีผู้ดำเนินงาน (Rental/Leasing Services without Operators)

1. ความหมายของบริการสาขาเช่า/เช่าซื้อโดยไม่มีผู้ดำเนินงาน

การเช่ากับเช่าซื้อ

การเช่า โดยทั่วไปหมายถึงการเช่าทรัพย์สินจากเจ้าของทรัพย์สินที่เรียกว่า ผู้ให้เช่า โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ (1) การเช่าสังหาริมทรัพย์ (ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้) เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งกฎหมายไม่ได้กำหนดบังคับว่าต้องทำตามรูปแบบใด คู่สัญญาจึงทำสัญญาเช่ากันแบบใดก็ได้ และ (2) การเช่าอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ไม่ได้ ซึ่งกฎหมายแพ่งกำหนดบังคับว่าการเช่าต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบจึงจะฟ้องร้องบังคับได้ จึงหมายความว่า การเช่าอสังหาริมทรัพย์ที่คู่สัญญาตกลงเช่ากันด้วยวาจาโดยไม่ได้มีหลักฐานเป็นหนังสือ หากคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดสัญญา คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะฟ้องร้องบังคับคดีคู่สัญญาฝ่ายที่ผิดสัญญาไม่ได้

บริการสาขาเช่า/เช่าซื้อโดยไม่มีผู้ดำเนินงานที่กล่าวถึงในที่นี้ครอบคลุมเฉพาะการเช่าสังหาริมทรัพย์ (ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้) เท่านั้น

การเช่าซื้อ หมายถึงการซื้อทรัพย์สินจากบุคคลอื่นโดยชำระเงินเป็นระยะ ซึ่งเมื่อชำระเงินครบถ้วนแล้วกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นจะตกเป็นของผู้เช่าซื้อ อาทิ การซื้อรถยนต์จากผู้จำหน่าย หากผู้เช่าซื้อไม่มีความสามารถหรือไม่ต้องการที่จะชำระเงินเพื่อซื้อในครั้งเดียว บริษัทขายรถยนต์อาจตกลงให้มีการผ่อนชำระโดยผ่านบริการเช่าซื้อเป็นงวดๆ เมื่อชำระเงินครบถ้วนแล้ว จึงจะมีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน เป็นต้น

ดังนั้น การเช่ากับการเช่าซื้อแตกต่างกันในประเด็นหลักที่ว่าการเช่า ผู้เช่าทรัพย์สินจะไม่สามารถเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่า ส่วนการเช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อจะสามารถเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่เช่าซื้อได้หลังจากที่ชำระเงินครบถ้วนแล้ว

การเช่าซื้อสามารถจำแนกประเภทเป็นการเช่าซื้อแบบ Hire Purchase และ Leasing

การเช่าซื้อแบบ Hire Purchase หมายถึงการที่ผู้เช่าซื้อทำสัญญากับผู้ให้เช่าซื้อว่าจะชำระค่าสินค้าเป็นงวดๆ ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่กำหนด โดยระหว่างนั้นผู้เช่าซื้อสามารถนำสินค้าหรือทรัพย์สินนั้นมาใช้งานได้ โดยที่กรรมสิทธิ์ยังเป็นของผู้ให้เช่าซื้อ จนกว่าจะจ่ายเงินครบตามสัญญาจึงจะมีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น เช่น การเช่าซื้อรถยนต์หรือจักรยานยนต์

การเช่าซื้อแบบ Leasing มีลักษณะคล้ายกับสัญญาเช่าซื้อ ซึ่งหมายถึงมีการชำระเงินค่าเช่าเป็นงวดๆ ตามจำนวนเงินและเวลาที่กำหนดในสัญญาเช่า แต่เมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า ผู้เช่าสามารถเลือกได้ว่า จะซื้อทรัพย์สินนั้นหรือต่อสัญญาเช่า หรือส่งคืนทรัพย์สินนั้นให้กับผู้ให้เช่า ส่วนมากผู้ที่ทำสัญญาลักษณะนี้ มักเป็นบริษัทหรือนิติบุคคลที่ต้องการเช่าทรัพย์สินที่มีราคาแพงหรือเช่าทรัพย์สินในปริมาณมาก เช่น เครื่องจักร รถยนต์ หรืออาจเป็นการเช่าสินค้าที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น คอมพิวเตอร์ หรือเครื่องถ่ายเอกสาร

นอกจากนั้นการประกอบธุรกิจลีสซิ่งยังเป็นลักษณะของการประกอบธุรกิจให้สินเชื่ออย่างหนึ่งที่มีให้สินเชื่อให้สินเชื่อในรูปแบบเงินแต่เป็นการให้สินเชื่อในรูปแบบทรัพย์สิน เนื่องจากการประกอบธุรกิจลีสซิ่งในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเฉพาะที่ควบคุมธุรกิจประเภทนี้ จึงต้องบังคับตามหลักของสัญญา หลักกฎหมายทั่วไป และกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้นสัญญาลีสซิ่งจึงเป็นการผสมผสานของการให้สินเชื่อและสัญญาเช่าทรัพย์สิน

ตาราง 1 ความแตกต่างระหว่างการเช่าซื้อแบบ Hire Purchase และ Leasing

	Hire purchase	Leasing
1. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	บทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับ ลีสซิ่งไว้เฉพาะ
2. ผู้เช่า	บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล	นิติบุคคล
3. ทรัพย์สินที่ให้เช่า	ส่วนใหญ่มักเป็นการเช่าซื้อรถยนต์ รองลงมาได้แก่ รถจักรยานยนต์ เครื่องจักร	ส่วนใหญ่เป็นเครื่องจักร รองลงมาได้แก่ คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องใช้สำนักงาน
4. วัตถุประสงค์ของการเช่า	เพื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สิน	เพื่อใช้ทรัพย์สินระยะยาว
5. ระยะเวลาเช่า	ส่วนใหญ่ 1-5 ปี	ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป
6. วงเงิน (คิดเป็น % ของมูลค่าทรัพย์สิน)	โดยทั่วไปอยู่ที่ 70-80%	สามารถขอได้สูงสุดถึง 100%
7. การคิดดอกเบี้ย	คิดแบบเงินต้นคงที่ (Flat Rate)	คิดแบบลดต้นลดดอก (Effective Rate)
8. กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเมื่อสิ้นสุดสัญญา	เป็นของผู้เช่าโดยอัตโนมัติ	ตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาว่าจะเลือกซื้อ เช่าต่อ หรือคืนทรัพย์สิน
9. ความรับผิดชอบในการดูแลทรัพย์สิน	ผู้ให้เช่ามีหน้าที่ส่งมอบทรัพย์สินที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ให้แก่ผู้เช่า และผู้เช่ามีหน้าที่ดูแลในทรัพย์สินที่ชำรุดบกพร่อง	ตามแต่ประเภทของลีสซิ่ง (Financial Lease หรือ Operating Lease)
10. การยกเลิกสัญญา	ผู้เช่าสามารถบอกเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ ด้วยการส่งมอบทรัพย์สินคืนแก่ผู้ให้เช่า	ตามแต่ประเภทของลีสซิ่ง (Financial Lease หรือ Operating Lease)

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2014)

นอกจากนี้ ลีสซิ่งยังแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ สัญญาเช่าการเงิน (Financial Lease) และ สัญญาเช่าดำเนินงาน (Operating Lease) ซึ่งมีความแตกต่างในด้านต่างๆ ตามตารางดังนี้

ตาราง 2 ความแตกต่างระหว่างสัญญาเช่าการเงินและสัญญาเช่าดำเนินงาน

	สัญญาเช่าการเงิน (Financial Lease)	สัญญาเช่าดำเนินงาน (Operating Lease)
1. ทรัพย์สินที่ให้เช่า	เป็นทรัพย์สินที่มีราคาสูง อายุการใช้งานนาน เช่น เครื่องจักร เครื่องบิน เรือเดินทะเล และรถยนต์	เป็นทรัพย์สินที่มีการเปลี่ยนแปลงเร็ว หรือใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องใช้สำนักงาน
2. ระยะเวลาเช่า	ระยะเวลาเช่าแน่นอนและนาน ครอบคลุมอายุการใช้งานของทรัพย์สิน หรือไม่เกิน 10 ปี และผู้เช่าส่วนใหญ่มักจะซื้อทรัพย์สินนั้นเมื่อสิ้นสุดสัญญา	เป็นการเช่าในระยะสั้น อายุสัญญาจะสั้นกว่าอายุการใช้งานของทรัพย์สิน
3. ความรับผิดชอบในการดูแลทรัพย์สิน	ผู้เช่าเป็นผู้รับผิดชอบต่อความเสียหายและบำรุงรักษาทรัพย์สินที่เช่า	ผู้ให้เช่าเป็นผู้รับผิดชอบในการบำรุงรักษาทรัพย์สิน
4. การยกเลิกสัญญา	ผู้เช่าบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้	ผู้เช่าหรือผู้ให้เช่าสามารถบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดเมื่อใดก็ได้ โดยบอกล่วงหน้าให้อีกฝ่ายทราบ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2014)

2. รหัสตาม Provisional Central Product Classification

องค์การการค้าโลก (WTO) ได้กำหนดสาขาบริการโดยแบ่งเป็น 12 สาขาหลัก ซึ่งในแต่ละสาขายังมีการจำแนกออกเป็นสาขาหรือกิจกรรมย่อย โดยให้สอดคล้องกับที่ United Nation (UN) กำหนดตาม Provisional Central Product Classification (CPC)¹ ในส่วนของสาขาเช่า/เช่าซื้อนั้น ได้จำแนกกิจกรรมย่อยไว้ ดังต่อไปนี้

¹ ปัจจุบันยังอยู่ระหว่างการปรับปรุงรายการให้ครอบคลุมสาขา/กิจกรรมย่อยให้มากขึ้น

ตาราง 3 กิจกรรมภายใต้สาขาเช่า/เช่าซื้อ จำแนกตาม CPC prov ของ UN และ W120 ของ WTO²

กิจกรรม	รหัส CPC
A. เกี่ยวกับเรือ (Relating to ships)	83103
B. เกี่ยวกับอากาศยาน (Relating to aircraft)	83104
C. เกี่ยวกับยานพาหนะอื่นๆ (Relating to other transport equipment)	83101+83102
D. เกี่ยวกับเครื่องจักรและเครื่องมืออื่นๆ (Relating to other machinery and equipment)	83106-83109
E. บริการอื่นๆ (Other Services)	832

3. ลักษณะธุรกิจ/การให้บริการ

ตาราง 4 รูปแบบการให้บริการในสาขาเช่า/เช่าซื้อ (Mode of Supply)

รูปแบบการค้าบริการ	ตัวอย่าง
Mode 1: การให้บริการข้ามพรมแดน (Cross-Border Supply)	บริษัทในประเทศไทยควบคุมการเช่า/เช่าซื้อเรือในประเทศฟิลิปปินส์ผ่านอินเทอร์เน็ต
Mode 2: การบริโภคในต่างประเทศ (Consumption Abroad)	คนไทยเดินทางไปใช้บริการเช่ารถยนต์ในประเทศมาเลเซีย
Mode 3: การตั้งธุรกิจ (Commercial Presence)	บริษัทให้เช่าเครื่องจักรของประเทศสิงคโปร์ เข้ามาตั้งกิจการในประเทศไทย
Mode 4: การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Presence of Natural Persons)	ผู้บริหารบริษัทให้เช่าเครื่องจักรของประเทศสิงคโปร์ เข้าไปทำงานในประเทศฟิลิปปินส์ชั่วคราว

4. ภาพรวมธุรกิจบริการสาขาเช่า/เช่าซื้อในประเทศไทย

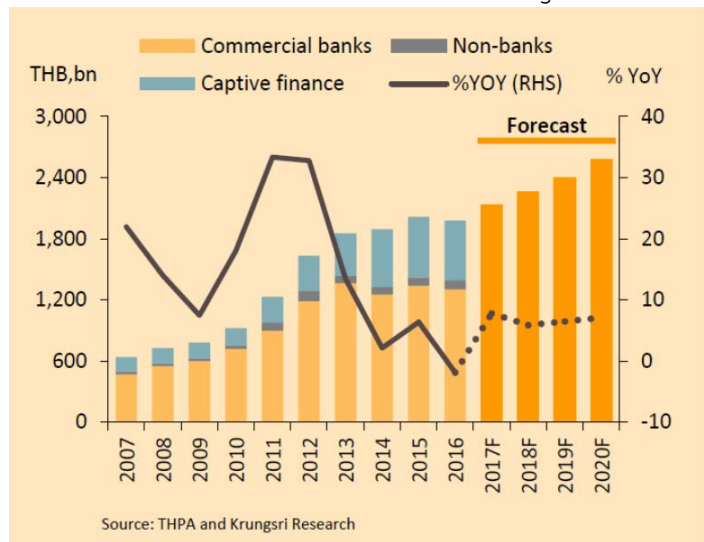
สำหรับบริการสาขาเช่า การเช่ารถยนต์นับเป็นธุรกิจหลักซึ่งตลาดในประเทศไทยมีมูลค่าประมาณ 20,000 ล้านบาท โดยมีทั้งการเช่าระยะสั้นและระยะยาว ในส่วนของการเช่าระยะสั้นนั้น สถานการณ์ของธุรกิจเช่ารถยนต์จะขึ้นอยู่กับปริมาณนักท่องเที่ยว เนื่องจากลูกค้าส่วนใหญ่ที่ต้องการเช่าระยะสั้นมักจะเป็นนักท่องเที่ยว ในส่วนของการเช่าระยะยาวนั้น ลูกค้าส่วนมากเป็นบริษัทที่ต้องการจำกัดต้นทุนด้านการบริหารจัดการยานพาหนะ โดยเฉพาะบริษัทด้านการขนส่ง และกลุ่มฟลีท (Fleet) ซึ่งหมายถึงธุรกิจรายใหญ่ที่เช่ารถยนต์ตั้งแต่ 2 คันขึ้นไป การแข่งขันของธุรกิจประเภทนี้สามารถทำได้ในหลายมิติ ทั้งในด้านคุณภาพการบริการ รวมถึงความหลากหลายของรถที่ให้บริการ และด้านราคาเช่า

² องค์การการค้าโลก ได้จัดทำเอกสาร MTN.GNS/W/120 โดยจำแนกบริการออกเป็น 12 สาขา ซึ่งเอกสารนี้จำแนกประเภทบริการโดยอิงกับ Central Product Classification (CPC) ของสหประชาชาติ และในการเจรจา FTA ของไทยจะใช้การจำแนกประเภทบริการตาม WTO เป็นแนวทาง

ในส่วนของธุรกิจเช่าซื้อนั้น ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการให้เช่าซื้ออุปกรณ์ อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้า และเช่าซื้อรถยนต์ โดยเฉพาะการเช่าซื้อรถยนต์ทั้งใหม่และที่ใช้แล้วนับเป็นหัวใจสำคัญของธุรกิจประเภทนี้ ดังนั้นอุตสาหกรรมรถยนต์จึงมีอิทธิพลต่อธุรกิจประเภทนี้เป็นอย่างมาก ที่ผ่านมาการขยายตัวของธุรกิจเช่าซื้อจึงมักมีความสัมพันธ์กับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมรถยนต์ ซึ่งอาจเกิดจากการเปิดตัวรถยนต์รุ่นใหม่ของบริษัทผู้ผลิตและการทำการตลาดของบริษัทรถยนต์ เป็นต้น

มุมมองจากศูนย์วิจัยกรุงศรี ธนาคารกรุงศรีอยุธยาคาดการณ์ว่า ธุรกิจเช่าซื้อยานยนต์จะเข้าสู่ช่วงของการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2561-2563 โดยเฉพาะสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์คาดว่าจะเติบโตเฉลี่ยที่ 6.5% ต่อปี (ภาพที่ 1) ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางฟื้นตัวของตลาดรถยนต์ในประเทศ ขณะที่สินเชื่อเช่าซื้อรถจักรยานยนต์จะเติบโตตามการฟื้นตัวของยอดขายรถจักรยานยนต์ อย่างไรก็ดี คาดว่าธุรกิจเช่าซื้อจะเข้าสู่ภาวะการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะการแข่งขันด้านราคาที่น่าจะไปสู่แรงกดดันต่อกำไรของผู้ประกอบการ

ภาพที่ 1: Total Loan Outstanding

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในตลาดในระยะข้างหน้ามีรายละเอียดดังนี้

1) ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์มีแนวโน้มเติบโตตามทิศทางฟื้นตัวของตลาดรถยนต์ในประเทศ ที่คาดว่าจะได้รับผลดีจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจซึ่งส่งผลดีต่อกำลังซื้อของครัวเรือน ภายใต้สถานการณ์ที่ผู้ผลิตรถยนต์มีแนวโน้มเปิดตัวรถยนต์รุ่นใหม่ออกมาอย่างต่อเนื่องในระยะข้างหน้า เพื่อรองรับกำลังซื้อที่ฟื้นตัวจะทำให้ผู้บริโภคบางส่วนอาจตัดสินใจเปลี่ยนรถยนต์รุ่นใหม่ที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันภาวะตลาดรถยนต์มือสองที่ปรับดีขึ้นจากปัจจัยด้านราคาจะทำให้ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ใหม่และรถยนต์มือสองเติบโตมากขึ้น นอกจากนี้ ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์อาจได้รับผลดีเพิ่มเติมจากความต้องการรถยนต์ของภาคธุรกิจที่ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามการขยายตัวของโครงการภาครัฐ ซึ่งทำให้ความต้องการรถบรรทุกขนส่งสินค้าเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม คาดว่าผลกระทบจากอุปสงค์ที่ถูกใช้ไปล่วงหน้าบางส่วนจากนโยบายรถยนต์คันแรกจะยังคงส่งผลอยู่ในช่วงปี 2561 ประกอบกับหนี้ครัวเรือนที่ยังอยู่ในระดับสูง ทำให้สินเชื่อเช่าซื้อจะยังคงเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไปในช่วงระหว่างปี 2560-2561

2) การแข่งขันเพื่อชิงส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจเช่าซื้อที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นในระยะข้างหน้า โดยเฉพาะกลุ่มสถาบันการเงิน บริษัทผู้ผลิตและตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ (Captive finance) ที่มีแนวโน้มจะแข่งขันด้านราคาผ่านโปรโมชั่นต่างๆ ซึ่งจะเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่ธุรกิจเช่าซื้อกลุ่มนี้เลือกใช้เพื่อระบายสต็อกรถยนต์รุ่นเก่าที่คงค้างจากภาวะตลาดซบเซาที่ผ่านมา ซึ่งการแข่งขันที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นอาจสร้างแรงกดดันให้ผู้ให้บริการกลุ่มธนาคารพาณิชย์ต้องเข้ามาแข่งขันด้านราคาเช่นกันเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาด เนื่องจากที่ผ่านมากลุ่มธนาคารพาณิชย์ได้เสียส่วนแบ่งตลาดให้กับ Captive finance อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงของโครงการรถยนต์คันแรก ในขณะที่เดียวกันอาจสร้างแรงกดดันต่อผลกำไรของธุรกิจ โดยเฉพาะผู้ประกอบการลิสซิ่งรายย่อยซึ่งมีข้อเสียเปรียบด้านต้นทุนทางการเงินเมื่อเทียบกับผู้ให้บริการรายอื่นๆ จากอัตราดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ปัจจุบันทรงตัวอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำอยู่แล้ว³

นอกจากรถยนต์แล้ว ยังมีการให้สินเชื่อลิสซิ่งสำหรับอุปกรณ์/เครื่องจักรในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้า โดยเฉพาะการผลิตเพื่อการส่งออกซึ่งมักต้องใช้เครื่องจักรที่มีราคาสูง ทั้งนี้ ความนิยมในการเช่า/เช่าซื้อ/ลิสซิ่งเครื่องจักรในภาคอุตสาหกรรมนั้น ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากความต้องการของผู้ประกอบการในการเพิ่มความคล่องตัวของธุรกิจ เนื่องจากในปัจจุบันอุตสาหกรรมต่างๆ มีอัตราการแข่งขันสูง ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านตัวสินค้าและการออกแบบอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ผู้ประกอบการจึงใช้วิธีการเช่า/เช่าซื้อ/ลิสซิ่งเครื่องจักร เพื่อสร้างความคล่องตัวในการผลิต โดยไม่เน้นเรื่องความเป็นเจ้าของโดยการซื้อ เพื่อที่จะมีความพร้อมในการเปลี่ยนอุปกรณ์หรือเครื่องจักรให้ตอบรับกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปได้ทันที

การแข่งขันในตลาดของธุรกิจประเภทเช่าซื้อ/ลิสซิ่ง มักเน้นในด้านอัตราดอกเบี้ยหรือราคาเป็นหลักเพื่อดึงดูดลูกค้าและให้ได้มาซึ่งส่วนแบ่งของตลาด โดยมักมีการแข่งขันที่ค่อนข้างสูง ในอีกมิติหนึ่งที่สำคัญของการแข่งขันในตลาดเช่าซื้อ/ลิสซิ่ง คือการสร้างความสัมพันธ์กับบริษัทผู้จำหน่ายรถยนต์เพื่อให้ผู้จำหน่ายรถยนต์มีการส่งต่อลูกค้าที่ซื้อรถยนต์ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจเช่าซื้อ/ลิสซิ่ง

นอกจากการแข่งขันในด้านราคาแล้ว ธุรกิจประเภทยังประสบกับความเสี่ยงในด้านการติดตามหนี้ โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของธุรกิจในการประเมินคุณภาพของลูกค้าที่จะให้บริการตั้งแต่ต้น รวมทั้งการมีระบบการควบคุม ติดตาม และดูแลลูกค้า อาทิ การมีบุคคลค้าประกัน การกำหนดจำนวนวงเงินดาว์น และการติดตามสถานะการชำระเงินของลูกค้าเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้จำนวนมาก เป็นต้น

5. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่ใช้กำกับดูแลบริการบริการสาขาเช่า/เช่าซื้อ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบริบทการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ มีดังต่อไปนี้

เรื่อง	กฎหมาย
การกำกับดูแลและการออกใบอนุญาต	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 เอกเทศสัญญา เรื่องการเช่าทรัพย์สิน และการเช่าซื้อ

³ ที่มา: ศูนย์วิจัยกรุงศรี ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

การเข้ามาประกอบธุรกิจ ของต่างชาติ	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 บริการสาขาเช่า/เช่าซื้ออยู่ภายใต้บัญชี 3 ท้ายพระราชบัญญัติ อนุญาตให้ ต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 49% หากต่างชาติต้องการเข้ามาลงทุนโดยถือหุ้นเกิน กว่า 49% ต้องมาขออนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
--------------------------------------	---

6. ข้อมูลพื้นฐานการเปิดตลาดการค้าบริการสาขาเช่า/เช่าซื้อของไทย

ประเทศไทยมีการทำความตกลงการค้าเสรีหลายฉบับ ทั้งในระดับพหุภาคี และทวิภาคี โดยมี
ขอบเขตของการเปิดตลาดการค้าบริการสาขาเช่า/เช่าซื้อภายใต้กรอบความตกลงด้านการค้าระหว่างประเทศ
จำนวน 9 ความตกลง ได้แก่

- 1) องค์การการค้าโลก (WTO)
- 2) กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS)
- 3) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)
- 4) ความตกลงการค้าเสรีไทย-ชิลี (Thailand- Chile Free Trade Agreement)
- 5) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA)
- 6) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี (ASEAN-Korea Free Trade Agreement: AKFTA)
- 7) ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area: AANZFTA)
- 8) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย (ASEAN- India Free Trade Agreement: AIFTA)
- 9) สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ
สหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2511 อนุญาตให้ผู้มีสัญชาติอเมริกันหรือนิติบุคคลอเมริกันถือหุ้น 100%
เพื่อประกอบธุรกิจในประเทศไทย และให้ความคุ้มครองภายใต้สนธิสัญญาฯ

สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน
สิงหาคม 2561

ตารางข้อมูลพันธการเปิดตลาดการค้าบริการสาขาเช่า/เช่าซื้อโดยไม่มีผู้ดำเนินงาน (Rental/Leasing Services without Operators) ของไทย

กิจกรรม	กรอบความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ								
	WTO	ASEAN (9 th Package)	TAFTA	TCFTA	ACFTA (3 rd Package)	JTEPA	AKFTA	AANZFTA	AIFTA
	(1) การให้บริการข้ามพรมแดน (2) การบริการในต่างประเทศ (3) การจัดตั้งธุรกิจ (4) การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา								
d) Rental services concerning agricultural machinery, construction machinery, office machinery, other machinery and equipment without operator (CPC 83106-83109) (ดี) บริการให้เช่าเครื่องจักรการเกษตร เครื่องจักรก่อสร้าง เครื่องจักรที่ใช้ในสำนักงาน เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ โดยไม่มีผู้ดำเนินการ (ซีพีซี 83106-83109)	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ผูกพันในรูปแบบบริษัทจำกัด ต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินกึ่งหนึ่ง 4) อนุญาตให้ BV และ ICT เข้ามาได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด	-	ไม่ผูกพัน การเปิดตลาด สาขาเช่า/ เช่าซื้อโดยไม่มีผู้ดำเนินงาน	-	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินครึ่งหนึ่งของผู้ถือหุ้นทั้งหมด 4) อนุญาตให้ BV และ ICT เข้ามาได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ไม่มีข้อจำกัด 4) อนุญาตให้ BV, ICT และ CSS เข้ามาได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ไม่มีข้อจำกัด 4) อนุญาตให้ BV และ ICT เข้ามาได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ไม่มีข้อจำกัด 4) อนุญาตให้ BV และ ICT เข้ามาได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด	-
d) Leasing services concerning agricultural machinery, construction machinery, office machinery, other machinery and equipment without operator (CPC 83106-83109) (ดี) บริการให้เช่าซื้อเครื่องจักร	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ผูกพันในรูปแบบบริษัทจำกัด ต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้น	-	-	-	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินครึ่งหนึ่งของผู้	-	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ไม่มีข้อจำกัด 4) อนุญาตให้ BV, ICT และ CSS เข้ามาได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ไม่มีข้อจำกัด 4) อนุญาตให้ BV และ ICT เข้ามาได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด	-

กิจกรรม	กรอบความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ								
	WTO	ASEAN (9 th Package)	TAFTA	TCFTA	ACFTA (3 rd Package)	JTEPA	AKFTA	AANZFTA	AIFTA
	(1) การให้บริการข้ามพรมแดน (2) การบริการในต่างประเทศ (3) การจัดตั้งธุรกิจ (4) การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา								
การเกษตร เครื่องจักรก่อสร้าง เครื่องจักรที่ใช้ในสำนักงาน เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ โดยไม่มีผู้ดำเนินการ (ซีพีซี 83106-83109)	ต่างชาติดังต่อไปนี้ เกินกึ่งหนึ่ง 4) อนุญาตให้ BV และ ICT เข้ามาได้ตาม เงื่อนไขที่กำหนด				ถือหุ้นทั้งหมด 4) อนุญาตให้ BV และ ICT เข้ามาได้ ตามเงื่อนไขที่ กำหนด		กำหนด		
(a) Relating to ships: Leasing or rental services concerning vessels (CPC 83103) (เอ) ที่เกี่ยวกับเรือ : บริการให้เช่า เรือ (ซีพีซี 83103)	-	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ผูกพันในรูปแบบ บริษัทจำกัด ต่างชาติดีถือหุ้นไม่ เกิน 49% จำนวน ผู้ถือหุ้นต่างชาติ ต้องไม่เกินกึ่งหนึ่ง 4) ไม่ผูกพัน	-	-	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ต่างชาติดีถือหุ้น ได้ไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้น ต่างชาติต้องไม่ เกินครึ่งหนึ่งของผู้ ถือหุ้นทั้งหมด 4) ไม่ผูกพัน	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่ผูกพัน 3) ไม่ผูกพัน 4) ไม่ผูกพัน	-	-	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มี ข้อจำกัด 3) ต่างชาติดี ถือหุ้นได้ไม่เกิน 49% จำนวนผู้ ถือหุ้นต่างชาติ ต้องไม่เกิน ครึ่งหนึ่งของผู้ ถือหุ้นทั้งหมด 4) ไม่ผูกพัน
(a) Relating to ships: Leasing or rental services concerning non-Thai flag vessels without operator (CPC Version 1.1: 73115) This subclass does not	-	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) การร่วมลงทุน ต่างชาติดีถือหุ้นไม่ เกิน 70%	-	1) ไม่มี ข้อจำกัด 2) ไม่มี ข้อจำกัด 3) ไม่มี	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ต่างชาติดีถือหุ้น ได้ไม่เกิน 51% จำนวนผู้ถือหุ้น	-	-	-	-

กิจกรรม	กรอบความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ								
	WTO	ASEAN (9 th Package)	TAFTA	TCFTA	ACFTA (3 rd Package)	JTEPA	AKFTA	AANZFTA	AIFTA
	(1) การให้บริการข้ามพรมแดน (2) การบริการในต่างประเทศ (3) การจัดตั้งธุรกิจ (4) การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา								
include: - leasing, renting or hiring services concerning vessels for coastal and transoceanic water transport with operator, 65130. - leasing, renting or hiring services concerning cabotage and inland water vessels with operator, 65230. - leasing, renting or hiring services concerning pleasure craft, 73240. (เอ) ที่เกี่ยวกับเรือ: บริการให้เช่าเรือที่ไม่ได้ชักธงไทยที่ไม่มีผู้ดำเนินการ (ซีพีซี 1.1: 73115) ไม่รวม: - บริการที่ให้เช่าเรือสำหรับการขนส่งตามแนวชายฝั่งและข้ามมหาสมุทรที่ไม่มีผู้ดำเนินการ, (ซีพีซี 1.1: 65130). - บริการให้เช่าเรือขนส่ง		4) ไม่ผูกพัน		ข้อจำกัด 4) ไม่ผูกพัน	ต่างชาติต้องไม่ เกินครึ่งหนึ่งของผู้ ถือหุ้นทั้งหมด 4) ไม่ผูกพัน				

กิจกรรม	กรอบความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ								
	WTO	ASEAN (9 th Package)	TAFTA	TCFTA	ACFTA (3 rd Package)	JTEPA	AKFTA	AANZFTA	AIFTA
	(1) การให้บริการข้ามพรมแดน (2) การบริการในต่างประเทศ (3) การจัดตั้งธุรกิจ (4) การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา								
ระหว่างท่าและน่านน้ำในประเทศที่ไม่มีผู้ดำเนินการ, (ซีพีซี 1.1: 65230). - บริการให้เช่าเรือสำราญ, (ซีพีซี 1.1: 73240).									
(c) Relating to other transport equipment : Private car (CPC 83101) (ซี) บริการให้เช่าอุปกรณ์ขนส่งอื่นๆ: - บริการให้เช่ารถยนต์ส่วนบุคคล (ซีพีซี 83101)	-	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ผูกพันในรูปแบบบริษัทจำกัด ต่างชาติดำเนินการไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินกึ่งหนึ่ง 4) ไม่ผูกพัน	-	-	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ต่างชาติดำเนินการได้ไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินครึ่งหนึ่งของผู้ถือหุ้นทั้งหมด 4) ไม่ผูกพัน	-	-	-	-
(c) Relating to other transport equipment : Leasing or rental services concerning space transport without operator (ซี) บริการให้เช่าอุปกรณ์ขนส่งอื่นๆ: - บริการให้เช่าอุปกรณ์ขนส่งทาง	-	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) การร่วมลงทุนต่างชาติดำเนินการไม่เกิน 70% 4) ไม่ผูกพัน	-	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ไม่มีข้อจำกัด 4) ไม่ผูกพัน	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ต่างชาติดำเนินการได้ไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินครึ่งหนึ่งของผู้ถือหุ้นทั้งหมด	-	-	-	-

กิจกรรม	กรอบความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ								
	WTO	ASEAN (9 th Package)	TAFTA	TCFTA	ACFTA (3 rd Package)	JTEPA	AKFTA	AANZFTA	AIFTA
	(1) การให้บริการข้ามพรมแดน (2) การบริการโคในต่างประเทศ (3) การจัดตั้งธุรกิจ (4) การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา								
อวกาศ					4) ไม่ผูกพัน				
(d) Relating to other machinery and equipment: - Agricultural machinery and equipment without operator (CPC 83106) - Construction machinery and equipment without operator (CPC 83107) - Office machinery and equipment (incl. computer) without operator (CPC 83108) - Other machinery and equipment without operator (CPC 83109) (ด) ที่เกี่ยวกับเครื่องใช้และอุปกรณ์อื่นๆ : - บริการให้เช่าเครื่องใช้และอุปกรณ์ทางการ เกษตร (ซีพีซี 83106) - บริการให้เช่าเครื่องใช้และอุปกรณ์ก่อสร้าง - บริการให้เช่าเครื่องใช้และ	-	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ผูกพันในรูปแบบบริษัทจำกัด ต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติ ต้องไม่เกินกึ่งหนึ่ง 4) อนุญาตให้ BV และ ICT เข้ามาได้ ตามเงื่อนไขที่กำหนด	-	-	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินครึ่งหนึ่งของผู้ถือหุ้นทั้งหมด 4) อนุญาตให้ BV และ ICT เข้ามาได้ ตามเงื่อนไขที่กำหนด	-	-	-	-

กิจกรรม	กรอบความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ								
	WTO	ASEAN (9 th Package)	TAFTA	TCFTA	ACFTA (3 rd Package)	JTEPA	AKFTA	AANZFTA	AIFTA
	(1) การให้บริการข้ามพรมแดน (2) การบริการในต่างประเทศ (3) การจัดตั้งธุรกิจ (4) การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา								
อุปกรณ์สำนักงานรวมถึงคอมพิวเตอร์ (ซีพีซี 83108) - บริการให้เช่าเครื่องใช้และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ไม่มีผู้ดำเนินการ (ซีพีซี 83109)									
- Computer server (CPC Version 1.1: 73124) - บริการให้เช่าเซิร์ฟเวอร์คอมพิวเตอร์ (ซีพีซี 1.1 : 73124)	-	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) การร่วมลงทุนต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 70% 4) ไม่ผูกพัน	-	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ไม่มีข้อจำกัด 4) ไม่ผูกพัน	-	-	-	-	-
(e) Other: Leasing or rental services concerning pleasure and leisure equipment (CPC 83204) (อี) บริการให้เช่าอุปกรณ์การบันเทิงและสันทนาการ (ซีพีซี 83204)	-	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ผูกพันในรูปแบบบริษัทจำกัดต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินกึ่งหนึ่ง 4) ไม่ผูกพัน	-	-	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินครึ่งหนึ่งของผู้ถือหุ้นทั้งหมด 4) ไม่ผูกพัน	-	-	-	-

กิจกรรม	กรอบความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ								
	WTO	ASEAN (9 th Package)	TAFTA	TCFTA	ACFTA (3 rd Package)	JTEPA	AKFTA	AANZFTA	AIFTA
	(1) การให้บริการข้ามพรมแดน (2) การบริการในต่างประเทศ (3) การจัดตั้งธุรกิจ (4) การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา								
(e) Other: Leasing or rental services concerning furniture (CPC Version 1.1: 73230**) (อี) บริการให้เช่าเครื่องเรือน (ซีพีซี 1.1: 73230**)		1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) การร่วมลงทุนต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 70% 4) ไม่ผูกพัน		1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ไม่มีข้อจำกัด 4) ไม่ผูกพัน	1) ไม่มีข้อจำกัด 2) ไม่มีข้อจำกัด 3) ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกิน 49% จำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องไม่เกินครึ่งหนึ่งของผู้ถือหุ้นทั้งหมด 4) ไม่ผูกพัน				
b) Rental and leasing services, without operators, relating to aircraft ⁴ (CPC 83104) (บี) บริการให้เช่า/เช่าซื้อโดยไม่มีผู้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับอากาศยาน (ซีพีซี 83104)	-	-	-	-	-	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่ผูกพัน 3) ไม่ผูกพัน 4) ไม่ผูกพัน	-	-	-

⁴ ในกรณีที่บริการให้ผ่านการใช้อากาศยานที่จดทะเบียนเป็นอากาศยานญี่ปุ่น อากาศยานต้องเป็นเจ้าของโดย

(เอ) บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติญี่ปุ่น หรือ

(บี) วิชากิจที่จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายญี่ปุ่น ที่มีผู้แทน (“ไต่เฮียวชะ”) ทั้งหมดและผู้บริหาร (“ยะคุอิน”) จำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามมีสัญชาติญี่ปุ่น และจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของหุ้นที่สามารถออกเสียงได้ถือโดยบุคคลญี่ปุ่น

กิจกรรม	กรอบความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ								
	WTO	ASEAN (9 th Package)	TAFTA	TCFTA	ACFTA (3 rd Package)	JTEPA	AKFTA	AANZFTA	AIFTA
	(1) การให้บริการข้ามพรมแดน (2) การบริการในต่างประเทศ (3) การจัดตั้งธุรกิจ (4) การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา								
c) Rental and leasing services, without operators, relating to transport equipment other than vessels and aircrafts (CPC 83101, 83102, 83105) (ซี) บริการให้เช่า/เช่าซื้อโดยไม่มีผู้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับยานพาหนะซึ่งนอกเหนือจากเรือและอากาศยาน (ซีพีซี 83101, 83102, 83105)						1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่ผูกพัน 3) ไม่ผูกพัน 4) ไม่ผูกพัน			
e) Other (CPC 832) (อี) อื่นๆ (ซีพีซี832)	-	-	-	-	-	1) ไม่ผูกพัน 2) ไม่ผูกพัน 3) ไม่ผูกพัน 4) ไม่ผูกพัน	-	-	-